

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy**

Bydgoszcz, dnia października 2011 r.

**Pani
Maria Oliver
Dyrektor
Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego
w Bydgoszczy**

LBY-4101-06-05/2011
P/11/092

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy skontrolowała Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Bydgoszczy, zwany w dalszej treści „Ośrodkiem”, w zakresie jego funkcjonowania oraz współdziałania z innymi instytucjami na rzecz powrotu dzieci do wychowania w rodzinie w latach 2008 – 2010.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 30 września 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Ośrodka w zakresie objętym kontrolą.

Formułując ocenę pozytywną NIK uwzględniła w szczególności:

- organizację pracy Ośrodka, zapewniającą właściwe wykonywanie zadań statutowych z zakresu pomocy społecznej,
- kwalifikacje pracowników merytorycznych Ośrodka,
- pozyskiwanie kandydatów na rodzinę adopcyjną lub zastępczą,
- kwalifikowanie i kierowanie dzieci do rodzin przysposabiających,
- działania podejmowane na rzecz stałego powrotu dziecka do rodziny naturalnej,

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

1. Obsada kadrowa i uregulowania wewnętrzne (statut i regulamin organizacyjny) zapewniały wywiązywanie się Ośrodka z wykonywania zadań diagnostyczno-konsultacyjnych określonych w art. 82 i 83 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej², a także w § 4 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 30 września 2005 r. w sprawie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych³, zwanego dalej „rozporządzeniem MPS”.

2. Wszyscy pracownicy merytoryczni Ośrodka (10 osób, w tym 4 psychologów i 6 pedagogów) posiadali kwalifikacje zawodowe określone w § 2 i 3 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 6 października 2004 r. w sprawie podmiotów uprawnionych do zakładania i prowadzenia niepublicznych ośrodków adopcyjno-opiekuńczych oraz stażu pracy i kwalifikacji wymaganych od osób zatrudnionych w publicznych i niepublicznych ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych, a także warunków lokalowych, jakimi powinny dysponować te ośrodki⁴. Ośrodek spełniał warunki lokalowe ustalone w § 4 ww. rozporządzenia, posiadając dwa odrębne pomieszczenia do prowadzenia terapii rodzinnej oraz do spotkań z kandydatami do przysposobienia dziecka, gwarantujące osobom z nich korzystającym dyskrecję w prowadzonych sprawach.

3. NIK ocenia pozytywnie realizację zadań określonych w § 4 rozporządzenia MPS, mających na celu m.in. pozyskiwanie osób zgłaszających chęć przysposobienia dziecka oraz kandydatów zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej albo prowadzenia placówki rodzinnej. W latach 2008 - 2010 Ośrodek:

- przyjął ogółem 39 zgłoszeń gotowości przyjęcia dziecka do rodziny zastępczej oraz 223 zgłoszenia gotowości przysposobienia dziecka,
- przeprowadził ogółem 250 szkoleń grupowych dla rodzin zastępczych spokrewnionych i niespokrewnionych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka,
- wydał łącznie 159 zaświadczeń kwalifikacyjnych potwierdzających spełnianie przez kandydata warunków do pełnienia funkcji rodziny adopcyjnej (149) bądź rodziny zastępczej (10),
- sporządził łącznie 202 opinie dla sądów opiekuńczych w sprawach dotyczących umieszczania dzieci w rodzinie przysposabiającej, rodzinie zastępczej lub w placówce rodzinnej,
- przeprowadzał wywiady środowiskowe oraz poddawał diagnozie psychologicznej i pedagogicznej osoby chętne do przysposobienia dziecka lub założenia rodziny zastępczej.

² Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.

³ Dz. U. Nr 205, poz. 1701 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 226, poz. 2293

4. Izba nie wnosi uwag do trybu kwalifikowania dzieci do rodzin przysposabiających. W badanym okresie Ośrodek zakwalifikował do przysposobienia ogółem 112 dzieci. We wszystkich zbadanych przypadkach (60) tryb ten był zgodny z regulacjami zawartymi w § 8 rozporządzenia MPS. Kierując dzieci do opieki zastępczej Ośrodek przestrzegał terminów określonych w § 10 ust. 1 i 2 oraz w § 13 rozporządzenia MPS, tj.:

- dla dziecka zakwalifikowanego do przysposobienia poszukiwał rodzin zgłaszających gotowość przysposobienia dziecka w ciągu 1 miesiąca od dnia jego zakwalifikowania;
- w przypadku nie pozyskania rodziny przysposabiającej w ww. terminie informacje o dziecku były wprowadzane do prowadzonego przez Ośrodek wojewódzkiego banku danych w ciągu 7 dni od upływu tego terminu;
- w przypadku przeprowadzenia przysposobienia dziecka, zgłoszonego uprzednio do wojewódzkich banków danych oraz do centralnego banku danych, informowano te instytucje w ciągu 7 dni od uprawomocnienia się postanowienia sądowego o fakcie przysposobienia dziecka.

5. W latach 2008 – 2010 za pośrednictwem Ośrodka umieszczono w rodzinnej opiece zastępczej ogółem 206 dzieci, w tym 102 w rodzinach adopcyjnych krajowych, 17 w rodzinach adopcyjnych zagranicznych, 32 w rodzinach zastępczych i 55 na zlecenie sądów rodzinnych, w ramach tzw. adopcji wewnątrzrodzinnej. Spośród ogółem 112 dzieci zakwalifikowanych do przysposobienia, w 14 przypadkach Ośrodek był jednocześnie instytucją składającą wniosek o pozbawienie władzy rodzicielskiej. W sprawach tych czas trwania procedury sądowej prowadzącej do ustanowienia opieki prawnej nad dzieckiem wynosił od 2 do 14 miesięcy (przeciętnie 5 miesięcy), natomiast czas od ustanowienia opiekuna prawnego do zgłoszenia dziecka do adopcji (tj. kwalifikacji dziecka do przysposobienia) w żadnym przypadku nie przekroczył 1 miesiąca.

6. Ośrodek współpracował z chętnymi do tego rodzinami naturalnymi dzieci umieszczonych w opiece zastępczej, w obszarach określonych w § 7 rozporządzenia MPS, m.in. oferując diagnozę psychologiczną, prowadząc poradnictwo w zakresie właściwych metod i wzmacniania umiejętności wychowawczych, udzielając pomocy w sytuacji zaistnienia problemów rozwojowych dziecka oraz prowadząc terapię dla osób deklarujących gotowość do pracy nad relacjami w rodzinie w celu powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy odstępuje od formułowania wniosków pokontrolnych i nie oczekuje

przedstawienia przez Panią Dyrektor informacji, o której mowa w art. 62 ust. 1 ustawy o NIK.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora delegatury NIK w Bydgoszczy umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.